

Tartu Ülikool
Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Ühiskonnateaduste instituut
Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni õppekava

Otti Eylandt

Eesti julgeoleku temaatika Delfi veebiuudistes 2013–2014

Bakalaureusetöö

Juhendaja: meediauuringute nooremteadur, Sander Salvet, MA

Tartu 2015

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Teoreetilised ja empiirilised lähtekohad.....	5
1.1. Kopenhaageni koolkonna julgeolekustamise teooria	5
1.2. Julgeolekustamise teooria rakendusi varasemates uuringutes.....	6
1.3. Eesti julgeolek	7
2. Uurimisküsimused.....	10
3. Valim ja meetod	11
3.1. Valim.....	11
3.2. Kontentanalüüs.....	12
3.3. Kodeerimisjuhendi kategooriad	13
4. Tulemused	17
4.1. Eesti julgeoleku temaatikas esile kerkinud teemad.....	17
4.2. Julgeolekustatud teemade ohuna konstrueerimine	18
4.3. Fraasi „muutunud julgeolekuolukord“ esinemine.....	22
5. Järeldused ja arutelu	23
5.1. Julgeolekuohtude konstrueerimine.....	23
5.2. „Muutunud julgeolekuolukord“	24
Kokkuvõte	25
Summary	26
Kasutatud kirjandus.....	28
Lisad.....	30
Lisa 1. Kodeerimisjuhend	30
Lisa 2. Analüüsitud artiklid (hüperlingid).....	34
Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks.....	37

Sissejuhatus

Eesti Kaitseministeerium tellib kaks korda aastas riigikaitseteemalisi avaliku arvamuse uuringuid. Võrreldes 2012. ja 2013. aasta tulemustega pidasid Eesti elanikud 2014. aasta märtsis ulatuslikku sõjalist rünnakut mõne välisriigi poolt Eesti vastu märgatavalt tõenäolisemaks (Avalik... , 2014: 21). Sama aasta novembris läbi viidud küsitlus kinnitas selle trendi kasvamist (Kivirähk, 2014: 22). Kuigi nimetatud muutust seletab Ukraina ja Venemaa sõjaline konflikt, on põhjuseks peetud ka sõjahüsteeria külvamist meedias.

Näiteks, pärast Krimmi anneksiooni kirjutas Postimehele arvamuseartikli tollel ajal Eesti presidendi välisnõunikuna töötanud Margus Laidre, kes arutles ajaloo kordumise retoorika üle ja hurjutas neid mõtlejaid, kelle arvates on Venemaa rünnak Balti riikide vastu ainult aja küsimus. Muuhulgas esitas Laidre (2014) küsimuse „Kas meie psühholoogiline kaitse on tõesti nii nõrk, et iga viimane kui sosin teiselt poolt Peipsi järve paisub orkaaniks Eesti meedia esikülgedel ja poliitikute suudes?“.

Kujundlikult öeldes otsibki käesolev töö vastust küsimusele, missugune oli see orkaan, mis Laidre sõnul paisus Eesti meedias ja seal kajastatud poliitikute väljütlemistes. See tähendab, et uurimistöö peamine eesmärk on välja selgitada, kas ja kuidas konstrueeriti veebiuudistes julgeolekuohte.

Julgeolekuohtude konstrueerimist on uuringus analüüsitud tuginedes Kopenhaageni koolkonna julgeolekustamise käsitlusele (Buzan, Wæver ja de Wilde, 1998: 32). Lihtsamalt öeldes uuritakse meediatekstides esinenud julgeolekuohtude konstrueerimisi ning analüüsitakse järgnevaid aspekte: kes julgeolekustab; millisele ohule viidatakse; keda peetakse ohustatuks ning milline on nimetatav tegevus, mida on vaja ette võtta ohu kõrvaldamiseks.

Bakalaureusetöös võetakse vaatluse alla veebiuudised, mis on Eesti elanike meediatarbimises tõusnud televisiooni järel teisele kohale, möödudes seega raadiost ja trükiajakirjandusest, ning muutunud uudiste- ja infoallikana kõige olulisemaks meediumiks (Kaldaru, 2011). Uuritav kanal on Delfi, sest see on nii vaatlusalusele perioodile eelnevalt kui ka selle ajal Eesti külastatuim uudiseportaal (TNSMetrix..., 2015).

Kuigi julgeolekustamist ja julgeolekuohtude konstrueerimist on Eestis uuritud ka varem, on seda seni tehtud ametlike tekstide ning poliitikute kõnede, mitte otseselt meediatekstide põhjal. Kuid laiemat avalikku infovälja kujundavad otsesemalt pigem just päevauudised kui ametlikud dokumendid. Samuti on huvitav vaatlusalune aeg – 2013. aasta lõpust kuni 2014. aasta kesksuveni ehk Ukraina kriisi algusest kuni Malaisia reisilennuki allatulistamiseni –, mille kohta pole seni avaldatud Eesti julgeoleku teemalisi meediauuringuid.

Lisaks kaardistatakse töös fraasi „muutunud julgeolekuolukord“ esinemine ja uuritakse fraasi võimalikku seost julgeolekuohu konstrueerimisega. See tähendab, et eesmärk on teada saada, kui tihti nimetatakse fraasi „muutunud julgeolekuolukord“ ning konstrueeritakse julgeolekuoht ühes ja samas uudises. Veel lihtsamalt öeldes, kas sellest Ukraina ja Venemaa konflikti ajal levima hakanud abstraktsesest väljendist on saanud stamp-põhjendus või sissejuhatav ütlus mõne teema julgeolekustamisel.

Töö esimene peatükk keskendub teoreetilistele ning empiirilistele lähtekohtadele, kus kirjeldatakse julgeolekustamise teooriat, tehakse ülevaade eelnevatest julgeolekustamise uuringutest, seletatakse Eesti julgeoleku mõistet käesolevas töös ning põhjendatakse fraasi „muutunud julgeolekuolukord“ kaardistamist. Teises peatükis esitletakse püstitatud uurimisküsimusi ja selgitatakse, kuidas need aitavad vastata töö põhilisele eesmärgile. Kolmas peatükk tutvustab valimi moodustamise põhimõtteid ning meetodit. Neljandas vastatakse uuringu küsimustele ja esitletakse tulemusi joonise ja tabelite abil. Töö viiendas peatükis arutletakse tulemuste ning edasiste uurimisvõimaluste üle. Bakalaureusetöö lõppu on lisatud kasutatud kodeerimisjuhend ning analüüsitud artiklite loend.

1. Teoreetilised ja empiirilised lähtekohad

Järgnevas peatükis kirjeldatakse bakalaureusetöö jaoks olulisi teoreetilisi ja empiirilisi lähtekohti. Selgitatakse, mida tähendab julgeolekustamine, kuidas on seda varem uuritud ning mil viisil uuritakse julgeolekustamist käesolevas bakalaureusetöös. Samuti seletatakse, miks kaardistatakse uuringus fraasi „muutunud julgeolekuolukord“ esinemist. Lisaks defineeritakse Eesti julgeoleku mõiste selle töö kontekstis ning põhjendatakse vaatlusaluse ajaperioodi valikut.

1.1. Kopenhaageni koolkonna julgeolekustamise teooria

Rahvusvahelise julgeoleku uuringud kasvasid välja debatist, mis keskendus küsimusele, kuidas kaitsta riiki välis- ja siseohtude eest pärast teist maailmasõda (Buzan ja Hansen, 2009: 8). Algselt oli tegemist eraldiseisva uurimisalaga, kuid see muutus võrdlemisi kiiresti rahvusvaheliste suhete alamteadusharuks. Kopenhaageni koolkonna lähenemine on julgeoleku-uuringutele lisanud kaks tähtsat arendust: Barry Buzani julgeoleku valdkonna sektoriteks jagamise ning Ole Wæveri julgeolekustamise kontseptsiooni (Mutimer, 2007: 60).

Barry Buzan, Ole Wæver ja Jaap de Wilde (1998) defineerivad Kopenhaageni koolkonna üheks teetähiseks peetavas raamatus „Security: a new framework for analysis“ julgeolekustamise kui julgeolekuohu konstrueerimise. Nimetatud autorite järgi esitleb poliitilises tegevuses osaleja julgeolekustamise korral mingit kindlat probleemi eksistentsiaalse ohuna referent-objektile¹ (traditsiooniliselt riik), õigustades seeläbi ebaharilike abinõude kasutusele võtmist. Teisisõnu on mingi probleemi julgeolekustamine vajalik eelkõige selleks, et selle probleemiga tegelemist saaks käsitleda erilise poliitikana või poliitikaülesena. Kopenhaageni koolkonna käsitlemise järgi on teema julgeolekustatud saamise tingimuseks, et avalikkus annab sellele nõusoleku. Avalikkuse nõustumist või mittenõustumist saab mõõta näiteks avaliku arvamuse uuringutega.

Julgeolekustamise uuringute eesmärk on mõista, kes julgeolekustab, mida peetakse ohuks, kellele osutatakse (referent-objekt), miks, milliste tulemustega ning millistel tingimustel seda tehakse (Buzan jt, 1998: 32). Selles uuringus ei hinnata tulemusi ega uurita tingimusi. Seega jäetakse need osad vaatluse alt välja ning keskendutakse julgeolekustamise protsessi esimesele poolele ehk julgeolekustajale, julgeolekustatavatele ohtudele, osutatavatele

¹ Referent-objekt – miski, mille olemasolu on ohus ja millel on legitiimne õigus kestmajäämiseks (Buzan jt, 1998: 36).

objektidele ning julgeolekustamise alusele ehk nimetatavale tegevusele, mida julgeolekustaja tahab ette võtta.

Hayes (2009: 982) on toonud julgeolekustamise protsessi kohta näite 2003. aastal Iraagi invasioonist, millele eelnevalt väitis USA tollane president George Bush, et Iraagi massihävitusrelvasid võidakse kasutada ameeriklaste vastu. Selles näites märgib Hayes, et julgeolekustaja on George Bush, referent-objekt on ameeriklaste turvalisus, mida ohustas Iraagi käsutuses olevad massihävitusrelvad. USA avalikkus nõustus selle ohu konstrueerimisega ning tunnustas militaarvägede saatmist Iraaki.

1.2. Julgeolekustamise teooria rakendusi varasemates uuringutes

Tartu Ülikoolis on varasemate julgeolekustamise uuringute objektiks olnud enamasti ametlikud dokumendid või poliitikute kõned. Näiteks, Madis Raaper (2012) uuris oma magistritöös Ukraina julgeolekustamist Euroopa Liidu ametlikus diskursuses ehk alusdokumentides ja kõrgete ametnike ning poliitikute kõnedes. Ele-Riin Kullamä (2013) uuris migratsiooni Venemaa julgeoleku kontekstis ning selle konstrueerimist ohuna Venemaa riigi kõrgete esindajate kõnedes aastatel 2000–2013. Margus Gering (2014) kirjutas uurimistöo teemal Venemaa kaasmaalaste poliitika julgeolekustamine Kaitsepolitsei ameti diskursuses ning vaatles selleks Kaitsepolitsei ameti aastaraamatuid, mis ilmusid aastatel 1998–2014. Lisaks uurimisobjektidele nähtub eelnevate uuringute vahel ka teine sarnasus. Kõik nimetatud autorid on kombineerinud Kopenhaageni koolkonna julgeolekustamise käsitlust Lene Hanseni diskursusanalüüsi ja Juha Vuori kõneakti teooriaga. Käesolev uuring erineb nii uurimisobjekti kui ka meetodi poolest. Selles töös uuritakse kontentanalüüsi abil ajakirjanduslikke tekste.

Julgeolekustamist on ajakirjanduslikes tekstides varem uurinud välisautorid, kuid seda pigem katse kui sisuanalüüsi vormis. Näiteks Fred Vultee (2008) uuris julgeolekustamist kui üht raamistamise vormi ja selle meedia efekti mõju auditooriumile. Ta esitles katses osalejatele mitmeid artikleid nii julgeolekustatud kui ka julgeolekustamata kujul. Vultee sai tulemusena teada, et nendele lugejatele, kes olid juba eelnevalt oma riigi valitsusega rahul ehk valitsusmeelsed, tajusid julgeolekustatud artiklites suuremat ohtu ning avaldasid veelgi enam usaldust valitsusele ohuga tegelemisel. Lugejate seas, kes olid eelnevalt valitsuse vastased, töötas see efekt vähem.

Järelikult võib julgeolekustamist pidada ka üheks raamistamise erivormiks. Entmani (1993: 52) järgi valitakse raamistamise korral tajutavast reaalsusest kindel aspekt, mis tõstetakse tekstis esile. Nõnda, et see selgitaks ja ühtlasi kannaks endas probleemi definitsiooni, põhjuslikku tõlgendust, moraalset hinnangut ning tooks kaasa nimetatud probleemile soovitava kohtlemise. USA välispoliitilises diskursuses on kasutatud raamistamisel edukalt fraasi „Global War on Terrorism“, mida on võrreldud uue külma sõjaga (Buzan, 2006). Fraasi kasutati esimest korda pärast 2001. aasta 11. septembri terrorirünnakuid (Lansford, Watson, Covarrubias, 2009: 1) ning USA on kasutanud nimetatud raami terrorismiga võitlemisel sellest ajast alates.

USA näitest inspireerituna soovib töö autor uurida, kas Ukraina ja Venemaa konfliktiga Eesti julgeoleku diskursuses esilekerkinud fraas „muutunud julgeolekuolukord“ võib viidata teatud raamile Eesti poliitikas, mida kasutatakse mõne teema julgeolekustamiseks. Tõsi, sellele küsimusele ammendava vastuse saamiseks ei piisa kontentanalüüsiga meediatekstide uurimisest. Küll aga saab nimetatud meetodiga kaardistada selles töös fraasi esinemist veebiuudistes ning leida võimalikke kvantitatiivseid seoseid julgeolekustamise vahel.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et see bakalaureusetöö erineb varasematest Tartu Ülikooli julgeolekustamise-uuringutest kahel moel. Esiteks on uudne uurimisobjekt – ajakirjanduslikud tekstid, teiseks püstitatakse küsimus, kas fraas „muutunud julgeolekuolukord“ võib viidata uuele raamile Eesti julgeoleku temaatikas.

1.3. Eesti julgeolek

Eesti julgeolek tähendab käesolevas töös välisjulgeolekut militaarvaldkonnas Balti riikide tasandil.

„Eesti julgeolekupoliitika aluste“ (2010) põhimõtete all on kirjas, et „Eesti korraldab julgeoleku tagamise liikmesuse kaudu NATO ja Euroopa Liidus ning tihedas koostöös liitlaste ja teiste rahvusvaheliste partneritega“ ning „Eesti käsitab enda ja liitlaste julgeolekut jagamatuna: liitlaste julgeolekut mõjutavad tegurid mõjutavad Eestit ning vastupidi“. Nendest printsiipidest lähtudes ei oleks põhjendatud piiritleda Eesti julgeolekut kui täielikult eraldiseisvat ehk üksnes Eesti riigile omast nähtust. Samas, uurimuse fookuse huvides on Eesti julgeolekut vaadeldud kõige laiemalt Baltimaade tasandil. Seega, vaatluse alla ei kuulu julgeolek NATO ja Euroopa Liidu, küll aga Eesti ja Balti riikide tasemel. See eeldab valimi moodustamisel, et artikli üks osapool on kas Eesti või Balti riigid.

Kuigi Balti narratiivi kasutusala Eesti välispoliitikas on pärast taasiseseisvumist vähenenud ning staatuse ja pehme julgeolekuga on Eesti võtnud rangelt Põhjamaa liini, nähtub Heiko Pääbo (2001) bakalaureusetööst, et suveräänsuse ja militaarse julgeoleku osas peab Eesti end täielikult seotuks just Baltimaadega. Ramūnas Vilpišauskas (2011: 166) toob välja, et kuigi pärast Balti riikide liitumist Euroopa Liidu ja NATO-ga on omavahelist koostööd tasahilju revideeritud, on viimasel ajal Balti riikide omavaheline koostöö hakanud uuesti tihenema. Seda eelkõige põhjusel, et kolme Balti riigi ühist tegevust nähakse nüüd EL-i Põhjamaade-Balti regiooni laiemapõhjalise arengualase koostöö ühe osana, mis põhineb vastastikustel sõltuvussuhetel, muuhulgas julgeoleku valdkonnas.

Vaatlusalune ajavahemik on 21. november 2013 kuni 16. juuli 2014. Periood on nõnda täpselt määratud kahel põhjusel. Esiteks tulenevalt Ukraina ja Venemaa konfliktist, mida oletatavasti julgeolekustati Eesti ajakirjanduses. Ukraina kriisi alguseks peetakse just 21. novembrit. Sel päeval allkirjastas Ukraina peaminister M. Azarov määruse, mis peatas teadmata ajaks ettevalmistused assotsiatsioonilepingu ja vabakaubanduslepingu sõlmimiseks Euroopa Liiduga ning taasalustas dialoogi Venemaa juhitava Tolliliiduga (The Ukraine... , 2015). See tõi sajad tuhanded ukrainlased Kiievi tänavatele ning alguse sai protestiaktisioon Euromaidan, mis aga käivitas palju suuremad ja pikaajalisemad rahutused. USA mõttekoja CSIS-e ehk Center for Strategic and International Studies koostatav Ukraina kriisi ajajoon on jaganud käesoleva töö kirjutamise ajaks Ukraina sündmused kaheksasse etappi: „Kriis Kiievis“, „Krimmi annekteerimine“, „Donbassi lahingu algus“, „Donbassi lahing jätkub“, „MH17-e allatulistamine“, „Minsk I“, „Ukraina valimised“ ja „Minsk II kuni olevik“. Kui 2014. aasta kesksuveys oli rahvusvaheline tähelepanu Ukraina kriisile hajunud, siis Malaisia reisilennuki allatulistamisest 17. juulil sai maailma meedia keskendumus Ukraina sündmustele n-ö uue tõuke. Seega on vaatlusalune ajavahemik kahe versteposti vahel, mis pakub bakalaureusetöö analüüsi jaoks piisava arvu artikleid.

Teiseks põhjuseks on Eesti elanike ohutunnetus. Kaitseministeerium tellib kaks korda aastas riigikaitseteemalisi avaliku arvamuse uuringuid. 2014. aasta märtsis läbi viidud uuringust (Avalik... , 2014: 21), mille käigus küsitleti 1203 Eesti elanikku vanuses 15 kuni 74 eluaastat, selgus, et võrreldes eelneva kahe aasta jooksul tehtud nelja küsitlusega pidasid vastajad ulatuslikku sõjalist rünnakut mõne välisriigi poolt Eesti vastu märgatavalt tõenäolisemaks. Kui 2012. aasta uuringute järgi pidas sõjalist rünnakut küllaltki või väga tõenäoliselt kokku märtsis 13% ja oktoobris 12% ning 2013. aastal vastavalt 11% ja 10% vastajatest, siis 2014.

aasta märtsis oli sama näitaja 27%. Selle trendi jätkumisest annab tunnistust ka 2014. aasta novembris läbi viidud uuring (Kivirähk, 2014: 22), mille järgi pidas sõjalist rünnakut küllaltki või väga tõenäoliseks kokku 33% vastajatest. Lühidalt, vaatlusaluse aja jooksul toimus Eesti elanike sõjalise ohu tunnetamises arvestatav muutus.

2. Uurimisküsimused

Lähtuvalt teoreetiliste ja empiiriliste lähtekohade peatükis kirjeldatust on alljärgnevalt välja toodud bakalaureusetöö kolm põhilist uurimisküsimust koos selgitustega.

Uurimistöö peamine eesmärk on välja selgitada, kas ja kuidas konstrueeriti veebiuudistes julgeolekuohte. Sellest tulenevalt on esimene uurimisküsimus laiem ning põhiline eesmärk on saada ülevaade. Teine küsimus keskendub julgeolekuohtude konstrueerimise erinevatele aspektidele lähtuvalt Buzani, Wæveri ja de Wilde'i (1998) julgeolekustamise definitsioonist, mille võib leida käesoleva bakalaureusetöö teoreetiliste ja empiiriliste lähtekohtade peatükist. See võimaldab veebiuudistes kujutatud ohud osadeks lahti võtta ja lugeda erinevad komponendid kvantitatiivselt kokku. Kolmas uurimisküsimus tegeleb võimaliku raamistamise märkamisega ning loendab fraasi „muutunud julgeolekuolukord“.

1. Millised Eesti välisjulgeoleku militaarvaldkonna julgeolekustatavad teemad kerkivad esile Delfi veebiuudistes vaatlusalusel ajal?

Küsimuse eesmärk on saada vastuseks üldistav ülevaade vaatluse all oleva perioodi ja valdkonna teemadest, milles esineb julgeolekustamist.

2. Kuidas on julgeolekustatud teemad ohuna konstrueeritud?

Sihiks on leida julgeolekustajad; ohud; referent-objektid; nimetatavad tegevused, mida on vaja ette võtta ohu vältimiseks ning julgeolekustajate argumentatsioon. Lisaks märgata võimalikke mustreid julgeolekustaja ning ülejäänud komponentide vahel.

3. Millistes artiklites esineb fraas „muutunud julgeolekuolukord“ ning kes seda kasutab?

Eesmärk on kaardistada fraasi „muutunud julgeolekuolukord“ esinemine ning fraasi esitajad. Samuti märgata võimalikke seoseid fraasi ja julgeolekustamise vahel.

3. Valim ja meetod

Selles peatükis kirjeldatakse bakalaureusetöö valimi moodustamise põhimõtteid, uuringus kasutatavat meetodit ning seletatakse lahti kodeerimisjuhendi kategooriad.

3.1. Valim

Käesoleva töö uurimisobjekt on Delfi veebiuudised. Eesti elanike meediatarbimises on veebiuudised populaarseimate kanalite (nt Delfi, Postimees) auditooriumi suuruse järgi tõusnud televisiooni järel teisele kohale, möödudes seega raadiost ja trükiajakirjandusest. 2011. aasta Eesti elanikkonna meediateemalise arvamusuuringu tulemustest nähtub, et suurima auditooriumiga telekanalit ETV-d vaatab iga päev või vähemalt mõnel päeval nädalas 67% Eesti elanikest, populaarseima uudiseportaali Delfi sama näitaja on 44%, Vikerraadiol 25% ja Postimehe paberlehel 21% (Kaldaru, 2011). Sama uuringu järgi peab uudiseportaale uudiste- ja infoallikana kõige, väga või lihtsalt oluliseks kokku 69% vastajatest, samas kui telesaate eelistustest moodustavad uudised suurima auditooriumiga ETV-s 56%, jäädes alla ühiskonna- ja kultuurisaadetele. Seega on veebiuudised muutunud uudiste- ja infoallikana kõige olulisemaks meediumiks.

Vaatlusaluseks uudiseportaaliks sai valitud Delfi eelkõige sellepärast, et tegemist on TNS Emori (TNSMetrix..., 2015) poolt kogutavate interneti lehekülgede külastatavusstatistika mõõtmisüsteemi järgi vaatlusalusel perioodil stabiilselt kõige külastatavama Eesti uudiseportaaliga. See tagab ülevaate kõige laiemale auditooriumile jõudnud veebiuudistest. Ekspress Grupi koduleht (Delfi Grupp, 2015) tutvustab Delfit kui 1999. aastal asutatud interneti sisuloojat, kes haldab uudiseportaale Eestis ja teistes Balti riikides. Eestis pakub Delfi uudiseportaal sisu eesti ja vene keeles, väiksemas mahus ka inglise keeles. Selles töös analüüsitakse üksnes Delfi eestikeelseid uudiseid.

Uuringus ei ole võrdluseks vaadeldud teisi eestikeelseid uudiseportaale esiteks töö mahu pärast ning samuti põhjusel, et autori hinnangul oli konkureerivate portaalide (nt Postimees, Uudised ERR) uudisvood Eesti julgeoleku temaatika käsitluses vaatlusalusel perioodil võrdlemisi sarnased. Seega, valimi moodustamisel erinevate uudiseportaalide kombineerimisel, näiteks üks uudis ühest, teine teisest ja kolmas kolmandast portaalist või isegi sama süsteem eri päevade lõikes, oleks tekkinud oht, et osa sisust kordub.

Valimi moodustab uudiseportaali Delfi tasuta uudislugude tekstiline osa. See tähendab, et vaatluse alt jäid välja arvamuse- ja olemuslood ning muud publitsistlikud žanrid. Samuti ei

kuulunud vaatluse alla fotod ega audiovisuaalne sisu ning välja jäid ka kommentaarid ning mõningate artiklite juurde kuulunud blogi-stiilis lisad. Analüüsiühik on üks artikkel.

Valimi moodustamiseks sisestas töö autor [Delfi arhiivi](#) otsingusse ilma märksõnadeta järgnevad parameetrid. Ajavahemik: 21. november 2013 kuni 16. juuli 2014; kanal: Delfi; kategooria: päevauudised. See tähendab, et lähtekogumi moodustus 14 299 artiklit. Töö autor valis artiklid vaadates läbi kõik pealkirjad ning potentsiaalsete artiklite puhul luges läbi kogu uudise ja otsustas uudisloo sobivuse valimisse lähtuvalt käesolevas ja alapeatükis „1.3. Eesti julgeolek“ märgitud põhimõtetele ning definitsioonile. Otsingutulemuste hulgas leidis Eesti julgeoleku teemalisi artikleid ka Eesti Päevalehe lugudes, kuid kuna need olid enamasti tasulised, jäid kõik EPL-i lood valimist välja. Valimisse kvalifitseerus 326 artiklit.

3.2. Kontentanalüüs

Varasemate uuringute alapeatükist ilmnes, et julgeolekustamist on tavapäraselt uuritud ametlikes tekstides ja kõnedes, kasutades selleks Buzani, Wæveri ja de Wilde'i (1998) järgi julgeolekustamise käsitlust kombineeritud diskursusanalüüsi ning kõneakti teooriaga. Ametlikud dokumendid ja riigitegelaste kõned on enamasti mahukad ning analüüsimiseks on taoline kombinatsioon ilmselt möödapääsmatu. Delfi veebiuudised on seevastu oluliselt lühemad ning allikate tsitaadid ja parafrasid sageli kuni mõnelauselised, mistõttu on nende uurimine hõlpsam.

Käesolevas uuringus on kasutatud kvalitatiivse ja kvantitatiivse kontentanalüüsi kombineerimist. See tähendab, et sisu analüüsimisele on lähenetud kvalitatiivselt ehk otsitud vastuseid küsimustele, mida on vaja tõlgendada ning pole võimalik automaatselt loendada. Saadud tulemusi on kvantifitseeritud ehk kokku loetud ning omavahel võrreldud.

Töös on jäetud arvestamata julgeolekuohu konstrueerimise asukoht tekstis, kõneviis ja võimalik alltekst. Kui esimesed kaks neist on ära jäetud suuresti töö ühtsete tulemuste ja võrreldavuse selguse huvides, siis näiteks allteksti analüüsimist piirab valitud meetod. Kuigi mõned kriitikud ei pea kontentanalüüsi objektiivseks ega täiesti empiiriliseks ning uuringu kavandamine nõuab palju eeltööd uuritavate tekstidega, sobib kontentanalüüs uurimaks, kui palju esineb kindlat nähtust valitud hulgas tekstis, mis pakub tõestust uurija püstitatud argumentidele (Stokes, 2003: 56-57).

Kuivõrd käesoleva bakalaureusetöö fookus on julgeolekustamise uurimisel ning ühe konkreetse fraasi esinemise kaardistamisel, ei osutunud tarvilikuks kodeerida kõiki Eesti julgeoleku käsitle alusel valimisse sobinud artikleid. Seega, kui uudises puudus julgeoleku ohu konstrueerimine Kopenhaageni koolkonna järgi ning ei esinenud otsitavat fraasi, märkis autor pärast artikli üldandmeid kriipsu. Kui artiklis ilmnes julgeolekustamist, kuid ei esinenud otsitavat fraasi, märkis kodeerija viimastele kategooriatele kriipsud. Sama kehtis ka vastupidises olukorras.

Kuivõrd selle töö uurimisobjektiks on ajakirjanduslikud tekstid, mitte poliitikute kõned ega ametlikud dokumendid, on tähtis märkida, et siinkohal jäetakse julgeolekustamise uurimisel arvestamata toimetuse võimalik mõju uudislugude sisule. See mõju on kahtlemata olemas ning sellest kirjutanud Rabea Hass (2009: 87-88) on märkinud, et konflikti kajastamisel üritab massimeedia vastata avalikkuse nõudmistele, mille tulemusena ei anna ajakirjandus oma panust konflikti rahustamisele, nagu ideaalis valvekoera rolli kandjalt oodata võiks, vaid müüb kindlat vaatepunkti neutraalse pähe. Hassi hinnangul on see nähtus omane massimeediale üle kogu maailma.

3.3. Kodeerimisjuhendi kategooriad

Kodeerimisjuhendis on julgeolekustamise ehk julgeoleku ohu konstrueerimise jaoks viis ning fraasi „muutunud julgeolekuolukord“ kaardistamiseks kaks kategooriat. Selles alapeatükis selgitatakse neile vastamist koos näidetega.

Kategooriatele vastamisel on kaks läbivat põhimõtet. Esiteks, kogu informatsioon kogutakse üksnes artiklist. See tähendab, et arvesse ei võeta muid võimalikke tausteadmisi, näiteks julgeolekustaja varasem amet. Teiseks, julgeolekuohu konstrueerimisel vaadeldakse pelgalt julgeolekustaja öeldut. Seega ei seostata julgeolekustaja ohu konstrueerimist muu infoga, näiteks juhtlõiguga, vaid üksnes sellega, mida on öelnud julgeolekustaja. Lisaks on tähtis märkida, et kodeerimisjuhendi kategooriate vastuste määramisel kasutas autor avatud kodeerimist ehk täiendas vastuseid kodeerimisel ilmnunud vajadustele. Teatava eelülevaate sai autor ka valimi moodustamisel.

Julgeolekustaja

Julgeolekustaja määramisel on tähtis aru saada, kes on tekstis otsene ütleja.

Kui Putinit Ukrainas ei peatata, taastab ta Venemaa ajaloolised piirid ja vallutab tagasi nii Soome kui ka Balti riigid, hoiatab Putini eksnõunik Andrei Illiaronov. (29. märts 2014, Delfi)

Ülaltoodud näites pole julgeolekustaja rollis mitte Putin, vaid tema eksnõunik.

Julgeolekustajale sobiva kodeerimisjuhendi vastuse määramisel lähtutakse üksnes artiklis antud infost. Putini eksnõuniku näitest võib küll uudise juhtlõigu järgi jääda mulje, et sobiv vastus on „9. Venemaa poliitik, riigitegelane või -ametnik, ametlik dokument“, kuid artikli lõpus kirjutatakse mehe taustast pikemalt ning sealt selgub, et loo ilmumise ajal töötab ta majandusteadlasena ning on korduvalt Putinit avalikult kritiseerinud. Järelikult sobib tema vastuseks „10. Venemaa politoloog, ekspert või uuring“.

Kuigi analüüsiühik on üks artikkel, ei tähenda see, et ühe artikli kohta saab kirja panna ainult ühe ohu konstrueerimise. Üks julgeolekustaja võib konstrueerida ühes uudisloos rohkem kui üht ohtu ning samuti võib esineda samas uudised rohkem kui üks julgeolekustaja.

On aeg üle vaadata Lääne ja Venemaa suhted, ütlesid president Ilves ja asepresident Biden, kinnitades: Venemaa agressioon Ukrainas ning Krimmi libareferendumi toetamine, koos oma sõjaväelaste kohaloleku ja Vene passide jagamisega, toovad paratamatult kaasa NATO ja Euroopa Liidu liikmesmaade vastusammud. (18. märts 2014, Delfi)

Toodud näites pühenduski terve artikkel nendele kahele allikale. Sellisel juhul märgitakse ühe artikli alla kaks julgeolekustajat ja nende ohu konstrueerimise komponendid.

Julgeolekustatav probleem

Oht, millele julgeolekustaja viitab, on põhjus, mitte võimalik tagajärg.

Krimmi sündmuste valguses peaks Eesti suurendama kaitseväge kiirreageerimisvõimet, et takistada Eestile oluliste objektide hiilivat ülevõtmist. Kiirreageerimisvõime kasvatamiseks on mitu võimalust, millel kõigil on ka oma miinused, kirjutas rahvusvahelise kaitseuringute keskuse asedirektor Martin Hurt värskes analüüsis. (21. aprill 2014, Delfi)

Seega, viimases näites on julgeolekustatav oht Krimmi sündmused, mitte Eestile oluliste objektide hiiliv ülevõtt. Viimane sobib argumentatsiooni kategooriasse.

Julgeolekustatav objekt ehk referent-objekt

Referent-objekt (militaarsektoris traditsiooniliselt riik, kuid võib tähendada ka valitsust, maa-ala või ühiskonda) on see, keda nimetatakse ohustatuks.

„Suurendatakse NATO ühendatud relvajõudude grupeeringute koosseisu Balti riikides, Poolas ja Rumeenias, aga samuti bloki sõjalist kohalolekut Lääne-, Musta ja Vahemere akvatooriumides. Suurendatakse alliansi vägede operatiivse ja lahinguettevalmistuse intensiivsust Venemaa piiride lähedal. Nendes tingimustes ei saa me jääda toimunu suhtes osavõtmatuks, meil tuleb võtta tarvitusele vastumeetmed,“ ütles Gerassimov rahvusvahelisel julgeolekukonverentsil Moskvast. (23. mai 2014, Delfi)

Selles näites on referent-objekt Venemaa, sest julgeolekustaja sõnadest saab mõista, et just Venemaa on ohus.

Julgeolekustaja nimetatav tegevus, mida on vaja teha

Nimetatav tegevus on selle töö kontekstis ohu konstrueerimise kõige tähtsam komponent. Kui esimese kolme komponendiga oli võimalik vastata, et komponent on üheselt määratletud, siis ilma nimetatava tegevuseta konstruktsioonid pole täielikud ning jäid vaatluse alt välja. Nimetatav tegevus võib olla nii üldsõnalisem kui ka täpsem.

Balti riikidesse tuleks paigutada NATO väed, ütles kaitseminister Urmas Reinsalu Soome uudisteagentuurile STT, põhjendades seda Venemaa ründava välispoliitikaga Ukrainas, mis on muutnud julgeolekualast olukorda ka Baltimaades. (12. märts 2014, Delfi)

Toodud näites on nimetatav tegevus NATO vägede paigutamine Balti riikidesse, mis on oma olemuselt üldine. Täpsustamata on jäetud vägede suurus ning kas väed peaksid asuma ühes või kõikides Balti riikides, kuid sellegi poolest on tegemist üheselt arusaadava nimetatava tegevusega.

Adomanise sõnul ei pea Balti riigid keskenduma mitte Vene tankidele ja pommitajate peatamisele, vaid FSB ja GRU tegevusele. Lisaressursid tuleksid tema sõnutsi suunata luuresse ja vastuluuresse, mitte kaitseministeeriumisse. „Kuna venelased tuginevad nii ulatuslikult spioonidele ja FSB operatiivisikutele, siis on need täpselt need ohud, mille vastu on Balti riikidel vaja kõige jõulisemalt võidelda,“ tõdes ta. (6. aprill 2014, Delfi)

Siin on julgeolekustaja nimetanud võrreldes eelmise näitega täpsema tegevuse, mida saab üldistada muudatustele riigikaitstes ja väljaõppes. See tähendab, et vastuseks sobib „1. Muudatused Eesti ja teiste Balti riikide relvastuses või ajateenijate väljaõppes“.

Argumentatsioon

Tegemist on avatud vastusega, mis tähendab, et kodeerimisel vastatakse sellele kategooriale argumentatsiooni esinemisel, kasutades allika sõnastust. Vastab küsimusele, miks on nimetatavat tegevust vaja.

"Praegu on oluline, et see poliitiline otsus rakendataks venitusteta. Meie rahvusliku julgeoleku huvides on, et heidutuse tarbeks oleks just Eestis liitlaste reaalsed üksused," ütles Reinsalu. (16. aprill 2014, Delfi)

Selles näites on argumendina esitletud heidutust.

Fraas „muutunud julgeolekuolukord“

Tegu on samuti avatud vastusega. Kategooria pole sõltuv julgeolekuohu konstrueerimise esinemisest ehk võib esineda ka ilma julgeolekustamiseta. Samuti võib fraasi sõnastus mõnevõrra varieeruda, kuid peab olema samatähenduslik. Kui üks inimene nimetab samas uudises fraasi korduvalt, läheb see kirja ühe korrana. Kui fraasi nimetab ühes artiklis rohkem kui üks allikas, märgitakse üles kõik esitajad. Fraasi esitaja määramisel on tähtis, et oleks üheselt selge, kes seda nimetab. Kui see pole arusaadav, nagu alltoodud näites, ning ei ole alust arvata, et tegemist on ajakirjaniku väitega, märgitakse nimetajaks „14. Fraasi esitaja on üheselt määramatu“.

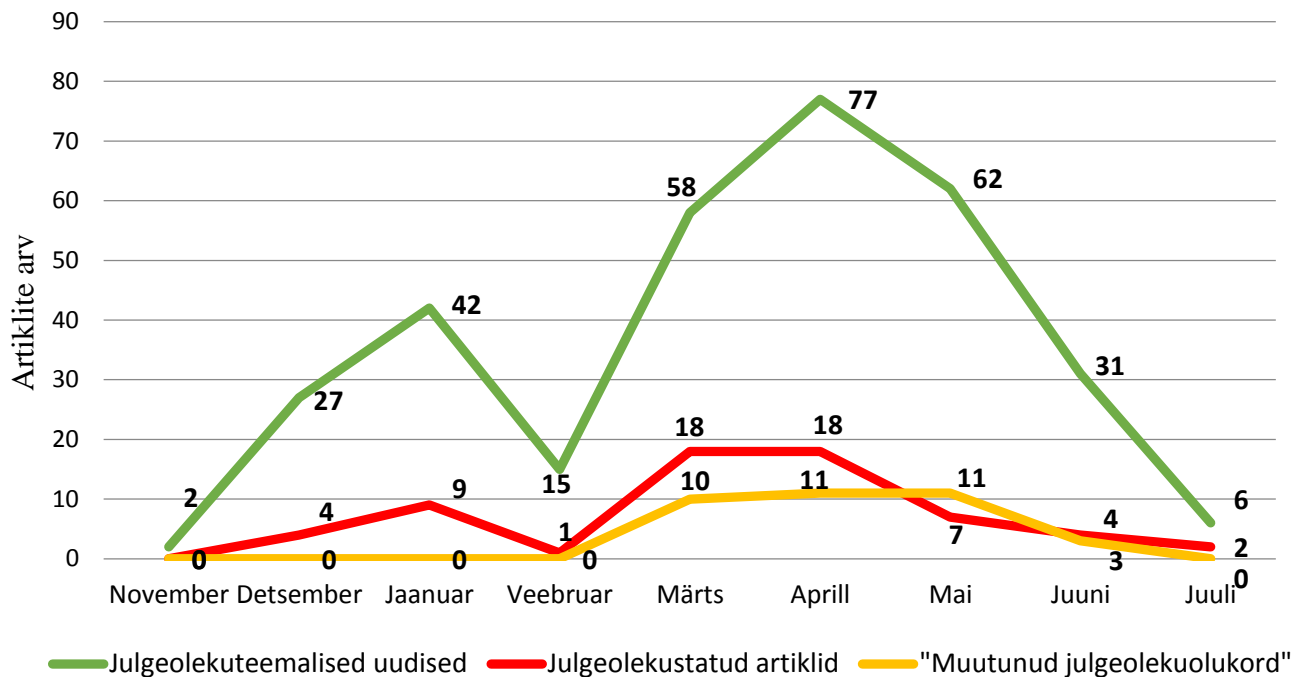
Täna kohtuvad Tallinnas Eesti, Läti ja Leedu kaitseministrid, et arutada kolme riigi kaitsekoostööd muutunud julgeolekuolukorras. (26. mai 2014, Delfi)

4. Tulemused

Järgnevalt esitletakse uuringu tulemusi uurimisküsimuste järjekorras.

4.1. Eesti julgeoleku teematikas esile kerkinud teemad

Valimisse kuulus 326 artiklit, millest julgeolekuohu konstrueerimist esines 62-s. Julgeolekustatud artiklitest kerkis esile kaks põhilist teemat: Kesk-Aafrika Vabariigi missioon (9 artiklit) ning Venemaa teema (53 artiklit). Kesk-Aafrika Vabariigi missiooni kajastus leidis aset peaaesjalikult ühe kuu vältel detsembri lõpust kuni jaanuari lõpuni. Venemaaga seotud artiklid esinesid seevastu läbi terve vaatlusaluse perioodi. Artiklid, milles ei ilmnenu julgeolekustamist, olid enamasti julgeolekustatud teemadega samal või üksikutel juhtudel ka muudel ainetel, näiteks Kaitseväe argisündmused, julgeolekualased koostöölepped ning Afganistanist koju naasvad sõdurid.

Joonis 1: Eesti julgeoleku teemaliste veebiuudiste jaotus koguarvu, julgeolekuohu konstrueerimise ja korduva fraasi järgi vahemikus 21.11.2013 kuni 16.07.2014.

Ülaltoodud joonis (joonis 1) illustreerib vaatlusaluse perioodi ajajoont valimisse kuulunud artiklite koguarvu (roheline), julgeolekuohtude konstruktsioone sisaldanud artiklite (punane) ja fraasi „muutunud julgeolekuolukord“ sisaldanud artiklite (kollane) jaotuse järgi. Kuigi esile kerkinud kahe teema põhjal, lühemal perioodil kestnud Kesk-Aafrika Vabariigi missiooni ja läbi vaatlusaluse aja kestnud Venemaa teema, võib jääda jooniselt mulje, et need

moodustavad kaks eraldi lainet, siis Kesk-Aafrika Vabariigi missiooni artiklite arv on nii väike, et moodustab esimesest lainest vaid ühe osa. Samasse väiksemasse lainetusse kuuluvad ka artiklid, mis käsitlesid kaitseministri soovi tuua Eestisse USA vägesid enne Krimmi anneksiooni.

Artiklite koguarvu joon näitab, et julgeolekuteemalisi uudiseid esines kõige rohkem märtsis, aprillis ja mais, mil avaldati peaaegu kaks kolmandikku artikleid võrreldes ülejäänud perioodiga. Julgeolekuohtude konstrueerimist sisaldanud uudiste joon on sarnane artiklite koguarvule, kuid proportsionaalselt mitmeid kordi väiksem. Sellest võib järeldada, et julgeolekuohtude konstrueerimise esinemine on sõltuv julgeolekuteemaliste artiklite koguarvust. Jooniselt nähtavast kolmest joonest on vahest kõige eripärasem fraasi „muutunud julgeolekuolukord“ sisaldavate uudiste joon, mis avaldub esimest korda märtsis, ning mille põhiline esinemine on sarnane koguarvu tippajale.

4.2. Julgeolekustatud temade ohuna konstrueerimine

Küsimusele vastatakse kahe esile kerkinud teema ehk Kesk-Aafrika Vabariigi missiooni ja Venemaa teema kaupa tabelites (tabel 1 ja tabel 2) esitatud tulemustega.

Tabel 1: Kesk-Aafrika Vabariigi missiooni ohu konstrueerimine.

Artiklite arv

Julgeolekustaja	9	Eesti poliitik, riigitegelane või -ametnik, ametlik dokument
Oht	9	Kesk-Aafrika Vabariigi konflikt
Referent-objekt	6	Kesk-Aafrika Vabariik
	3	Eesti
	1	Euroopa
Tegevus	8	Eesti osalemine välismissioonidel
	1	Prantsusmaa sekkumine KAV-i konflikti
Argumendid	3	Humanitaarkatastroofi ärahoidmine
	3	Solidaarsus, rahvusvaheline vastutustunne
	2	Koostöö liitlastega, liitlaste palve
	1	Võimalik oht Euroopale

Kesk-Aafrika Vabariigi missiooni arutelu esines Delfi veebiuudistes ühe kuu vältel ning artikleid, millest ilmnas julgeolekustamist, oli kokku üheksa. Sellegipoolest avaldusid ohu konstrueerimisel selged tulemused nelja põhilise komponendi lõikes. Kõikides artiklites oli julgeolekustaja Eesti poliitik või riigitegelane ning oht Kesk-Aafrika Vabariigi konflikt.

Enamik julgeolekustajaid pidasid referent-objektiks Kesk-Aafrika Vabariiki ning nimetatavaks tegevuseks Eesti osalemist välismissioonil. Ainsana ei esinenud ühest populaarset vastust argumentides, kus kaks populaarsemat põhjendust olid humanitaarkatastroofi ärahoidmine ning solidaarsus ja rahvusvaheline vastutustunne. Kokkuvõtvalt saabki järeldada, et Kesk-Aafrika Vabariigi puhul julgeolekustati Eesti osalemist välismissioonil.

Tähtis on ära märkida, et kuigi Delfi veebiuudistes esines Kesk-Aafrika Vabariigi missiooni julgeolekustamist, ei saa seda pidada õnnestunud protsessiks. Seda põhjusel, et ühe teema õnnestunud julgeolekustamiseks on vajalik avalikkuse enamuse toetus. Kaitseministeeriumi tellitud uuringu (Avalik... , 2014: 57) järgi toetas Eesti osalemist oma jalaväerühmaga Euroopa Liidu rahutagamisoperatsioonis Kesk-Aafrika Vabariigis 35 % Eesti elanikest.

Tabel 2: Venemaa teema ohu konstrueerimine.

Artiklite arv

Julgeolekustaja	29 19 3 1 1 1 1 1	Eesti poliitik, riigitegelane või -ametnik, ametlik dokument USA, NATO või EL-i liikmesriigi poliitik, riigitegelane või -ametnik, ametlik dokument Venemaa poliitik, riigitegelane või -ametnik, ametlik dokument Eesti politoloog, ekspert või uuring USA, NATO või EL-i liikmesriigi politoloog, ekspert või uuring USA, NATO või EL-i liikmesriigi ajakirjanik, väljaanne või uudisteagentuur Venemaa politoloog, ekspert või uuring Venemaad esindav muu isik või institutsioon
Oht	25 12 7 5 4 2	Ukraina ja Venemaa konflikt Venemaa üldine sõjaline võimekus ja agressioon NATO kaitsevõime Eesti kaitsevõime Julgeolekustatav teema on üheselt määramatu Muu
Referent-objekt	22 9 5 5 4 3 3 3 1	Balti riigid, Poola, Läänemere piirkond, NATO piirialad Eesti NATO Julgeolekustatav objekt on üheselt määramatu Ukraina Ida-Euroopa Venemaa Muu Euroopa
Tegevus	18 8 7 5 4 4 3 3 3 3 2	Liitlaste kohaloleku suurendamine Eestis, Balti riikides, Ida-Euroopas, NATO piirialadel Venemaa survestamine, sundida lõpetama sõjalist tegevust Ukrainas ja agressiooni üldisemalt Liitlaste püsiv kohalolek Eestis, Balti riikides, Ida-Euroopas, NATO piirialadel Muudatused Eesti ja teiste Balti riikide relvastuses või ajateenijate väljaõppes NATO vägede tugevdamine, koostöö tõhusamaks muutmine Panustamine Eesti ja Balti riikide riigikaitse üldisemalt Muudatused Läti ja Leedu riigikaitse kulutustes Liitlaste ühisõppused Venemaa relvastuse ja sõjalise valmisoleku suurendamine Muu Ukraina toetamine, välisvaatlejate saatmine
Argumendid	8 4	Venemaa heidutamise suurendamine Artikkel 5-e toimimise ja solidaarsuse demonstreerimine Balti riikidele

Venemaa teemalise ohu konstrueerimisel domineerisid julgeolekustajate seas Eesti ja USA, NATO või EL-i liikmesriigi poliitikud ning ametnikud. Enamik julgeolekustajatest pidas ohuks Venemaaga seonduvaid vastuseid ehk Ukraina ja Venemaa konflikti ning Venemaa üldist sõjalist võimekust ja agressiooni. Levinuim referent-objekt ehk julgeolekustaja arvates ohustatuks peetud olid Balti riigid, Poola, Läänemere piirkond, NATO piirialad; vähemal määral ka Eesti eraldi ning NATO tervikuna. Kõige enam nimetatud tegevus oli liitlaste kohaloleku suurendamine Eestis, Balti riikides, Ida-Euroopas ja NATO piirialadel; teiseks Venemaa surveamine ning kolmandaks sarnaselt esimesele liitlaste püsiv kohalolek Eestis, Balti riikides, Ida-Euroopas, NATO piirialadel. Nende kahe sarnase vastuse kohta annab ülevaate tabel 3.

Tabel 3: Venemaa teema domineerivate julgeolekustajate nimetatavate tegevuste võrdlus.

Julgeolekustaja	Artiklite arv	Tegevus
Eesti poliitik, riigitegelane või -ametnik, ametlik dokument	10	Liitlaste kohaloleku suurendamine Eestis, Balti riikides, Ida-Euroopas, NATO piirialadel
	6	Liitlaste püsiv kohalolek Eestis, Balti riikides, Ida-Euroopas, NATO piirialadel
	4	Venemaa surveamine, sundida lõpetama sõjalist tegevust Ukrainas ja agressiooni üldisemalt
	4	Panustamine Eesti ja Balti riikide riigikaitse üldisemalt
USA, NATO või EL-i liikmesriigi poliitik, riigitegelane või -ametnik, ametlik dokument	8	Liitlaste kohaloleku suurendamine Eestis, Balti riikides, Ida-Euroopas, NATO piirialadel
	3	Liitlaste ühisõppused
	2	NATO vägede tugevdamine, koostöö tõhusamaks muutmine
	2	Venemaa surveamine, sundida lõpetama sõjalist tegevust Ukrainas ja agressiooni üldisemalt

Kuigi Eesti ning USA, NATO, EL-i poliitikute ja riigitegelaste kõige populaarsemad nimetatavad tegevused on samad, siis erinevus seisneb selles, et Eesti poliitikud nimetavad lisaks liitlastevägede kohaloleku suurendamisele ka vägede püsivat kohalolekut, liitlaste poliitikute seas sarnast tulemust ei esine.

Kokkuvõtvalt saab Venemaa teema puhul põhiliseks julgeolekustatavaks tegevuseks nimetada liitlasvägede kohaloleku suurendamist Eestis ja Balti riikides. Kaitseministeeriumi tellitava riigikaitseteemalise avaliku arvamuse uuringute sarja lisati sellesisuline küsimus 2014. aasta novembris. NATO liitlasvägede kohalolekusse Eestis suhtus pooldavalt 70% Eesti elanikest (Kivirähk, 2014: 49). Järelikult võib pidada seda protsessi õnnestunud julgeolekustamiseks.

4.3. Fraasi „muutunud julgeolekuolukord“ esinemine

Tabel 4: Fraasi „muutunud julgeolekuolukord“ esitajad.

Fraasi esitaja	Artiklite arv
Eesti poliitik, riigitegelane või -ametnik, ametlik dokument	27
Fraasi esitaja on üheselt määratu	7
USA, NATO või EL-i liikmesriigi poliitik, riigitegelane või -ametnik	1

Tabelist (tabel 4) nähtub, et kuigi seitsmes artiklis pole esitaja olnud määratav, on fraasi kasutaja reeglina Eesti poliitik või riigitegelane.

Tabel 5: Fraasi „muutunud julgeolekuolukord“ esinemine Venemaa teemal julgeolekustatud artiklites.

Artikli tüüp	Artiklite arv
Venemaa teemal julgeolekustatud artiklid	53
Fraasi „muutunud julgeolekuolukord“ sisaldavad artiklid	35
Venemaa ja „muutunud julgeolekuolukord“ ühes artiklis	11

Tabelist (tabel 5) on näha, et fraas „muutunud julgeolekuolukord“ ja Venemaa teemal julgeolekustamine esinesid koos 11 artiklis. See tähendab, et fraas esines keskmiselt igas kolmandas julgeolekustatud artiklis. Kuigi ajaliselt on mõlema ilmumine sarnane (joonis 1), ei ole nende vaheline seos märkimisväärne. Küll aga pakub fraasi kordumine ja julgeolekustatud artiklitele sarnane esinemisaeg võimalusi edasisteks uuringuteks.

5. Järeldused ja arutelu

Järgnevalt vaadatakse uuringu tulemusi julgeolekuohtude ja fraasi „muutunud julgeolekuolukord“ lõikes ning arutatakse vabas vormis, mida saab nendest järeldada. Samuti diskuteeritakse edasiste uurimisvõimaluste üle.

5.1. Julgeolekuohtude konstrueerimine

Töö alguses nimetatud orkaan Eesti meedias ja seal kajastatud poliitikute väljaütlemistes, millele viitas Margus Laidre (2014), ilmnes käesoleva töö tulemustes nii julgeoleku teemaliste artiklite arvu kui ka julgeolekuohtude konstrueerimise sagenemise näol. Selle töö uuringu tulemustest selgus, et julgeolekuohtude konstrueerimisel Delfi veebiuudistes domineerisid vaatlusalusel ajal Eesti, USA ja EL-i poliitikud ning riigiametnikud. Kahest esile kerkinud teemast saab pidada õnnestunud julgeolekustamiseks Venemaa ohule viidates liitlasvägede kohaloleku suurendamist Balti riikides. Venemaa päritolu poliitikute ja ekspertide osakaal oli marginaalne. Samuti oli nimetatavate tegevuste seas Venemaa relvastuse ja sõjalise valmisoleku suurendamine kaduvväike. Ilma mõju uurimiseta võib seda tormi pidada selgelt Eesti riigikaitse seisukohast pigem kaitsvat positsiooni esindavaks.

Kuigi selle bakalaureusetöö võimuses polnud välja selgitada otsest seost riigikaitseteemalise avaliku arvamuse uuringutest nähtuva sõjahirmu kasvuga Eesti elanike seas, saab siiski väita, et Delfi veebiuudistes konstrueeritud julgeolekuohud polnud ilmselt selleks põhjuseks. See mõistagi ei tähenda, et vastust sellele peaks otsima mujalt. Igal juhul on ajakirjandus infovahendajana mõjusaim avaliku infovälja kujundaja. Pigem on põhjust mõelda valitud teooria, meetodi ning uurimisküsimuste püstituse väljavahetamisele.

Selle bakalaureusetöö käigus ilmnes, et vahel olid uudise pealkiri ning julgeolekuohu konstruktsiooni põhiline osa ehk nimetatav tegevus omavahel konfliktis. Näiteks artikkel, mis kandis pealkirja „Putini eksnõunik: Putin tahab Soomet ja Eestit tagasi saada“ (Lind, 2014), võib esmapilgul tekitada küll hirmutava tunde, kuid julgeolekuohu konstrueerimise käsitluse järgi soovitas artiklis julgeolekustaja hoopis lääneriikidel Venemaad survestada. Ühtlasi selgus samast artiklist, et pealkirjas Putini eksnõunikuks nimetatud mees osutus pea kümme aastat tagasi Venemaalt USAsse kolinud majandusteadlaseks, kes on oma hilisemas karjääris, pärast Putini nõunikuna töötamist, olnud tema avalik kritiseerija. See tähendab, et pealkirjas esitatud amet võis jätta eksliku mulje. Samuti oli pealkirjas nimetatud väide julgeolekuohu

konstrueerimise seisukohast vähetähtis, sest nimetatav tegevus oli ju läänemeelne, mitte näiteks Venemaa järgnevaid võimalikke rünnakuid julgeolekustav.

Teine tüüp artikleid olid sellised, mille pealkirjad oli samuti ärevust tekitavad, kuid nendes puudus julgeolekuohu konstruktsioon. Näiteks artikkel, mis kandis pealkirja “Politoloog Karmo Tüür: pärast Ukrainat võib tulla Baltikum või Kasahstan“ (Vaikmaa, 2014). Olenemata tinglikust kõneviisist pealkirjas võis nimetatud uudis Krimmi anneksiooni alguses olla Eesti elanike jaoks vägagi hirmutav, kuid otsese julgeolekuohu konstruktsiooni puudumise tõttu jäi see artikkel vaatluse alt välja.

Toodud näited annavad alust arvata, et vahetades meetodit ja teoreetilisi lähtekohti, näiteks analüüsida mõne kvalitatiivse meetodi abil just pealkirjade sõnastust, oleks sama valimi analüüsimisel ilmselt teistsugune tulemus. Pealkirjade mõju lugejatele, eriti veebiuudiste puhul, on võrreldes paberlehtedega tõenäoliselt muutunud. Trükiajakirjandust lugedes on terve artikkel koheselt lugeja ees, kuid veebiuudiste pidevas uudisvoos võib pealkirju pidada eraldiseisvateks sõnumiteks. Ning kui see sõnum on ekslik või kannab hirmutavat alatooni, võib see mõistagi auditooriumi mõjutada.

5.2. „Muutunud julgeolekuolukord“

Sarnaselt julgeolekuohu konstrueerimisele jäi fraasi „muutunud julgeolekuolukorra“ uurimisel puudu kvalitatiivsusest. Praegused kvantitatiivsed tulemused annavad liialt vähe ainst tõlgendusteks või järeldusteks. Tõdeda saab seda, et fraas hakkas esinema alates 2014. aasta märtsist ning ilmnis Venemaa teemal julgeolekustatud artiklitega sarnasel perioodil, kuid samades artiklites esinesid need koos 11 korral 35-st. Fraasi esilekerkmine annab alust arvata, et muutes meetodit ja vahest ka uurimisobjekti, võib jõuda mitmekesisemate tulemusteni. Uurimisobjekti võiks vahetada näiteks ametlike dokumentide ja riigitegelaste kõnede vastu, mis on avaldatud vaatlusalusel ajal ja sellele järgnevalt.

Lisaks julgeolekuohtudele ja korduvale fraasile on edasiste uuringute üks võimalus pöörata fookus ajakirjanduslike tekstide analüüsimise asemel artikli kommentaaridele. Näiteks teha kahe perioodi: 2013. aasta lõpust kuni 2014. aasta kesksuveni ning 2014. aasta kesksuvest kuni 2015. aasta kevadeni, võrdlev analüüs, et uurida auditooriumi ohu tunnetamist kommentaaride näitel.

Kokkuvõte

Bakalaureusetöö keskendus Eesti julgeoleku temaatika uurimisele Delfi veebiuudistes 2013. aasta lõpust kuni 2014. aasta kesksuveni. Eesti julgeolek tähendas käesolevas töös välisjulgeolekut militaarvaldkonnas Balti riikide tasandil. Eesmärk oli analüüsida Kopenhaageni koolkonna julgeolekustamise teooria järgi julgeolekuohtude konstrueerimist ning lisaks kaardistada fraasi „muutunud julgeolekuolukord“ esinemist ja uurida, kas seda kasutatakse mõne teema julgeolekustamisel.

Uurimise ajendiks olid riigikaitseteemalised avaliku arvamuse uuringud, mille tulemustest ilmnest, et võrreldes eelnevate aastatega hakkasid Eesti elanikud alates 2014. aasta märtsist pidama ulatuslikku sõjalist rünnakut Eesti vastu märgatavalt tõenäolisemaks (Avalik... , 2014: 21). Lisaks Ukraina ja Venemaa konfliktile on sõjahirmu kasvamise põhjusena nähtud ka ajakirjanduses paisunud tormi.

Tulemustest selgus, et julgeolekustatud teemadest kerkisid esile Kesk-Aafrika Vabariigi missioon ning Venemaa teema. Esimeses julgeolekustati Eesti osalemist välismissioonil, teises liitlasvägede kohaloleku suurendamist Eestis ja Balti riikides. Julgeolekuohtude konstrueerimisel Delfi veebiuudistes domineerisid vaatlusalusel ajal Eesti, USA ja EL-i poliitikud ning riigitegelased. Fraasi „muutunud julgeolekuolukord“ ja Venemaa teemal julgeolekustamine esinesid koos keskmiselt igas kolmandas julgeolekustatud artiklis.

Uurimistöö esimeses peatükis kirjeldati bakalaureusetöö jaoks olulisi teoreetilisi ja empiirilisi lähtekohti, mille käigus tehti põgus ülevaade rahvusvahelise julgeoleku uuringute kujunemisest ning Kopenhaageni koolkonna panusest sellesse valdkonda, samuti selgitati julgeolekustamise kontseptsiooni. Lisaks esitati lühiülevaade varasematest julgeolekustamise teooria rakendamistest ning kirjeldati Eesti julgeoleku käsitlust käesolevas töös. Teises peatükis esitleti püstitatud uurimisküsimusi. Kolmandas peatükis tutvustati valimi moodustamise põhimõtteid, kirjeldati meetodit ning toodi näiteid kodeerimisjuhendi kategooriatele vastamisest ja võimalikest mitmeti tõlgendatavatest konstruktsioonidest. Töö neljandas peatükis vastati uurimisküsimustele, mida illustreeriti joonise ja tabelitega. Viimasel peatükis arutleti vabas vormis töö tulemuste, puuduste ja edasiste uurimisvõimaluste üle.

Summary

Keywords: national security, securitization, online news.

THE TOPIC OF ESTONIAN SECURITY IN DELFI ONLINE NEWS BETWEEN 2013 AND 2014

The Bachelor thesis focuses on researching the topic of Estonian security through *Delfi* web articles from the end of 2013 up until the summer of 2014. In this context, Estonian security is defined as security within the military sector in the same plane field with the other Baltic States. My pre-set goal was to analyse the construction of potential security threats using the Copenhagen school of security theory. In addition, I attempt to map out the appearance of the phrase „changed security situation“, in order to examine if it has formed a framework to securitize a completely different topic.

The motivation behind my analysis is the change in public perception, observed through national defense themed surveys that show how Estonian citizens believe a large, military grade strike against Estonia to be much more likely than prior to March of 2014. This fear is seen, not just as a direct result of the military conflict between Russia and Ukraine but also through a surge in possibly biased media coverage.

The construction of security concerns and threats has previously been inspected through official documents and political speeches. This thesis focuses directly on media texts, since daily news has a much more immediate effect on public perception compared to official documents. The time period between the Ukraine crisis and the crash of the Malaysian airplane is significant when viewed through a security lens. There have been no previous media studies focusing on Estonian security within that period.

Within this bachelor thesis, I look exclusively at news on the web. This choice is made as they have surpassed both radio and print media as the preferred source of media consumption for Estonians, being only number two behind the television. As a source of news and information, web news are, informally considered most important. I selected *Delfi* as my case study because of it being the most viewed online news sources in Estonia directly prior and during the time period in question.

The outcomes of this thesis show the emergence of the mission to the Central African Republic and the topic of Russia, as the central themes of constructed security concerns. The former for the overall Estonian participation during a foreign mission, the latter for the larger, friendly military presence within Estonia and the Baltic States. During the time period in question, political figures from Estonia, the United States and the European Union, dominated the construction of security threats within the *Delfi* news. The phrase „changed security situation“ and mentions on Russian security were found in one third of all articles on the general topic of security. To summarize, one is able to see that the security threats showcased within *Delfi* news were leaning towards defence rather than aggression. Therefore, it is possible to conclude that the media can be excluded as a factor towards enhancing fear of a possible war. The correlation between the statistical use of the phrase „changed security situation“ and actual security measures, did not offer the grounds to consider it being a new, common discourse within the framework of Estonian security.

Kasutatud kirjandus

- *Avalik arvamus ja riigikaitse* (2014). Kasutatud 05.05.2015 http://www.kaitseministeerium.ee/sites/default/files/avalik_arvamus_ja_riigikaitse_marts_2014.pdf.
- Buzan, B. (2006). Will the “global war on terrorism” be the new Cold War? *International Affairs*, 82(6), 1101–1118.
- Buzan, B., Hansen, L. (2009). *The evolution of international security studies*. Cambridge [U.K.]; New York, N.Y.: Cambridge University Press.
- Buzan, B., Wæver, O., de Wilde, J. (1998). *Security: a new framework for analysis*. Boulder, Colo: Lynne Rienner Pub.
- *Delfi Grupp*. Kasutatud 18.01.2015 <http://www.egrupp.ee/ettevotted/delfi-grupp>.
- *Eesti julgeolekupoliitika alused* (2010). Kasutatud 05.05.2014 <https://www.riigiteataja.ee/aktiivisa/0000/1331/4462/13316508.pdf#>.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- Gering, M. (2014). *Venemaa kaasmaalaste poliitika julgeolekustamine Kaitsepolitsei ameti diskursuses*. Magistritöö. Tartu Ülikool, sotsiaal- ja haridusteaduskond, riigiteaduste instituut.
- Hass, R. (2009). The Role of Media in Conflict and their Influence on Securitisation. *The International Spectator*, 44(4), 77–91.
- Hayes, J. (2009). Identity and Securitization in the Democratic Peace: The United States and the Divergence of Response to India and Iran’s Nuclear Programs. *International Studies Quarterly*, 53(4), 977–999.
- Kaldaru, H. (2011). *Eesti elanikkonna meediateemaline arvamusuuring 2011*. Kasutatud 20.05.2015 http://err.ee/files/Uuringud_Meediaaruanne_2011.pdf
- Kivirähk, J. (2014). *Avalik arvamus ja riigikaitse*. Kasutatud 05.05.2015 http://www.kaitseministeerium.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/avalik_arvamus_ja_riigikaitse_nov_2014.pdf.
- Kullamä, E. (2013). *Migratsiooni julgeolekustamine Venemaa diskursuse näitel*. Magistritöö. Tartu Ülikool, sotsiaal- ja haridusteaduskond, riigiteaduste instituut.
- Laidre, M. (2014). Margus Laidre: taandujad. *Postimees*, 22. märts. Kasutatud 20.05.2015 <http://arvamus.postimees.ee/2736504/margus-laidre-taandujad>.

- Lansford, T., Watson, R. P., Covarrubias, J. (2009). *America's war on terror* (2nd ed). Farnham, Surrey, England ; Burlington, VT: Ashgate.
- Lind, M. A. (2014). Putini eksnõunik: Putin tahab Soomet ja Eestit tagasi saada. *Delfi*, 29. märts. Kasutatud 25.05.2015 <http://www.delfi.ee/news/paevauudised/valismaa/putini-eksnounik-putin-tahab-soomet-ja-eestit-tagasi-saada?id=68337559>
- Mutimer, D. (2007). *Critical Security Studies: A Schismatic History*. A. Collins, (toim.). *Contemporary Security Studies*. Oxford: Oxford University Press, 53–74.
- Pääbo, H. (2001). *Väikeriigi välispoliitilise identiteedi kujundamine Eesti Vabariigi ja Leedu Vabariigi 1990. aastate näitel*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, politoloogia osakond.
- Raaper, M. (2012). *Ukraina julgeolekustamine Euroopa Liidu ametlikus diskursuses*. Magistritöö. Tartu Ülikool, sotsiaal- ja haridusteaduskond, riigiteaduste instituut.
- Stokes, J. C. (2003). *How to do media & cultural studies*. London; Thousand Oaks, Calif.: SAGE.
- *The Ukraine Crisis Timeline*. Kasutatud 05.05.2015 <http://ukraine.csis.org>.
- *TNSMetrix - interneti lehekülgede külastatavusstatistika mõõtmisüsteem*. Kasutatud 22.01.2015 <http://tnsmetrix.emor.ee/>.
- Vaikmaa, M. (2014). Politoloog Karmo Tüür: pärast Ukrainat võib tulla Baltikum või Kasahstan. *Delfi*, 17. märts. Kasutatud 25.05.2015 <http://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/politoloog-karmo-tuur-parast-ukrainat-voib-tulla-baltikum-voi-kasahstan?id=68258245>
- Vilpišauskas, R. (2011). Balti riikide lõimumise poliitiline kontekst, E. Terk, (toim). *Eesti Inimarengu Aruanne: Inimarengu Balti rajad: muutuste kaks aastakümnet*. Tallinn: AS Eesti Ajalehed, 166–172.
- Vultee, F. E. (2008). "News Framing and the "War on Terror": Securitization as a Media Effect" *Paper presented at the annual meeting of the International Communication Association*. Kasutatud 06.05.2015 http://citation.allacademic.com/meta/p233432_index.html

Lisad

Lisa 1. Kodeerimisjuhend

A Artikli üldandmed

A0. Järjekorra number

A1. Kuupäev

A2. Pealkiri

A3. Kommentaaride arv

A4. Uudises nimetatavad osapooled riigi, regiooni või ühenduse järgi

1. Eesti
2. Balti riigid
3. Ida-Euroopa
4. NATO või mõni liikmesriik
5. USA
6. Euroopa Liit või mõni liikmesriik
7. Kesk-Aafrika Vabariik
8. Afganistan
9. Ukraina
10. Venemaa
11. Muu (*Kui uudises nimetatud osapool ei kvalifitseeru ühegi eelpool nimetatud koodi alla, siis kirjutada see eelnevatele vastustele sarnase üldistusastmega koodi järel sulgudesse sõnadega välja*)

A5. Uudises nimetatud allikad

1. Eesti poliitik, riigitegelane või -ametnik, ametlik dokument
2. Eesti politoloog, ekspert või uuring
3. Eesti ajakirjanik, väljaanne või uudisteagentuur
4. Eestit esindav muu isik või institutsioon
5. USA, NATO või EL-i liikmesriigi poliitik, riigitegelane või -ametnik, ametlik dokument
6. USA, NATO või EL-i liikmesriigi politoloog, ekspert või uuring
7. USA, NATO või EL-i liikmesriigi ajakirjanik, väljaanne või uudisteagentuur
8. USA-d, NATO-t või EL-i liikmesriiki esindav muu isik või institutsioon
9. Venemaa poliitik, riigitegelane või -ametnik, ametlik dokument
10. Venemaa politoloog, ekspert või uuring
11. Venemaa ajakirjanik, väljaanne või uudisteagentuur
12. Venemaad esindav muu isik või institutsioon

13. Muu (*Kui uudises nimetatud allikas ei kvalifitseeru ühegi eelpool nimetatud koodi alla, siis kirjutada see eelnevatele vastustele sarnase üldistusastmega koodi järel sulgudesse sõnadega välja*)
14. Allikas on üheselt määramatu (*Kui artiklis pole ühtegi viidet allika(te)le ning pole üheselt selge, et tegemist on ajakirjaniku hangitud infoga*)

B Julgeolekustamine

B1. Kes on julgeolekustaja?

1. Eesti poliitik, riigitegelane või -ametnik, ametlik dokument
2. Eesti politoloog, ekspert või uuring
3. Eesti ajakirjanik, väljaanne või uudisteagentuur
4. Eestit esindav muu isik või institutsioon
5. USA, NATO või EL-i liikmesriigi poliitik, riigitegelane või -ametnik, ametlik dokument
6. USA, NATO või EL-i liikmesriigi politoloog, ekspert või uuring
7. USA, NATO või EL-i liikmesriigi ajakirjanik, väljaanne või uudisteagentuur
8. USA-d, NATO-t või EL-i liikmesriiki esindav muu isik või institutsioon
9. Venemaa poliitik, riigitegelane või -ametnik, ametlik dokument
10. Venemaa politoloog, ekspert või uuring
11. Venemaa ajakirjanik, väljaanne või uudisteagentuur
12. Venemaad esindav muu isik või institutsioon
13. Muu (*Kui uudises nimetatud julgeolekustaja ei kvalifitseeru ühegi eelpool nimetatud koodi alla, siis kirjutada see eelnevatele vastustele sarnase üldistusastmega koodi järel sulgudesse sõnadega välja*)
14. Julgeolekustaja on üheselt määramatu (*Kui julgeolekustatud kõneakti puudub viide ning samuti pole üheselt selge, et tegemist on ajakirjaniku väitega*)

B2. Julgeolekustatav probleem

1. Eesti või Balti riikide kaitsevõime
2. Eesti venekeelne elanikkond
3. Balti riikide venekeelne elanikkond
4. NATO kaitsevõime
5. Ukraina ja Venemaa konflikt
6. Venemaa sõjaväe õppused
7. Venemaa sõjaväe hävituslennuki/allveelaeva piiririkumine
8. Venemaa üldine sõjaline võimekus ja agressioon
9. Kesk-Aafrika Vabariigi konflikt
10. Muu (*Kui uudises nimetatud oht ei kvalifitseeru ühegi eelpool nimetatud koodi alla, siis kirjutada see eelnevatele vastustele sarnase üldistusastmega koodi järel sulgudesse sõnadega välja*)

11. Julgeolekustatav oht on üheselt määramatu (*Kui julgeolekustaja ei nimeta otseselt ühtegi ohtu ning pole üheselt aru saada, mida ta on mõelnud*)

B3. Julgeolekustatav objekt ehk referent-objekt

1. Kesk-Aafrika Vabariik
2. Eesti
3. Balti riigid
4. Ida-Euroopa
5. Ukraina
6. Euroopa
7. NATO
8. Venemaa
9. Muu (*Kui uudises nimetatud referent-objekt ei kvalifitseeru ühegi eelpool nimetatud koodi alla, siis kirjutada see eelnevatele vastustele sarnase üldistusastmega koodi järel sulgudesse sõnadega välja*)
10. Julgeolekustatav objekt on üheselt määramatu (*Kui julgeolekustaja ei nimetata otseselt referent-objekti ning pole üheselt aru saada, mida ta on mõelnud*)

B4. Julgeolekustaja nimetatav tegevus, mida on vaja teha

1. Muudatused Eesti või teiste Balti riikide relvastuses või ajateenijate väljaõppes
2. Panustamine Eesti või Balti riikide riigikaitsele üldisemalt
3. Muudatused Läti ja Leedu riigikaitse kulutustes
4. Liitlaste ühisõppused
5. Eesti osalemine välismissioonidel
6. Liitlaste kohaloleku suurendamine Eestis, Balti riikides, Ida-Euroopas, NATO piirialadel
7. Liitlaste püsiv kohalolek Eestis, Balti riikides, Ida-Euroopas, NATO piirialadel
8. NATO vägede tugevdamine, koostöö tõhusamaks muutmise
9. Ukraina toetamine, välisvaatlejate saatmine
10. Venemaa survestamine, sundida lõpetama sõjalist tegevust Ukrainas ja agressiooni üldisemalt
11. Venemaa relvastuse ja sõjalise valmisoleku suurendamine
12. Muu (*Kui julgeolekustaja nimetatud tegevus ei kvalifitseeru ühegi eelpool nimetatud koodi alla, siis kirjutada see eelnevatele vastustele sarnase üldistusastmega koodi järel sulgudesse sõnadega välja*)

B5. Argumentatsioon

Avatud vastusega küsimus. Kui julgeolekustaja märgib artiklis lisaks julgeolekuohu konstrueerimisele põhjendusi, kirjutada see tema sõnadega lühidalt välja.

C Korduv fraas

C1. „Muutunud julgeolekuolukord“

Avatud vastusega küsimus. Kui artiklis esineb sama või sarnane fraas, siis kirjutada see sõnadega välja. Sõnastus võib varieeruda, nt pingeline julgolekukeskkond, praegune julgeolekukriis jne.

C2. Kui fraas esineb, siis kes seda esitab?

1. Eesti poliitik, riigitegelane või -ametnik, ametlik dokument
2. Eesti politoloog, ekspert või uuring
3. Eesti ajakirjanik, väljaanne või uudisteagentuur
4. Eestit esindav muu isik või institutsioon
5. USA, NATO või EL-i liikmesriigi poliitik, riigitegelane või -ametnik, ametlik dokument
6. USA, NATO või EL-i liikmesriigi politoloog, ekspert või uuring
7. USA, NATO või EL-i liikmesriigi ajakirjanik, väljaanne või uudisteagentuur
8. USA-d, NATO-t või EL-i liikmesriiki esindav muu isik või institutsioon
9. Venemaa poliitik, riigitegelane või -ametnik, ametlik dokument
10. Venemaa politoloog, ekspert või uuring
11. Venemaa ajakirjanik, väljaanne või uudisteagentuur
12. Venemaad esindav muu isik või institutsioon
13. Muu (*Kui fraasi esitaja ühtegi eelpool nimetatud koodi ei kvalifitseeru, siis kirjutada autor eelnevatele vastustele sarnase üldistusastmega koodi järel sulgudesse*)
14. Fraasi esitaja on üheselt määramatu (*Kui fraasil puudub viide ning samuti pole üheselt selge, et tegemist on ajakirjaniku väitega*)

Lisa 2. Analüüsitud artiklid (hüperlingid)

Artiklid Kesk-Aafrika Vabariigi julgeolekustamisest:

- 21.12.2013 [Reinsalu: kaitseväe eksperdid saadetakse Aafrikasse maad kuulama, üksuste saatmine pole otsustatud](#)
- 21.12.2013 [Laaneots Aafrika missioonist: Eestile on tähtis hoida häid suhteid liitlastega](#)
- 16.01.2014 [Ansip: Kesk-Aafrika vabariigis ainult humanitaarabist ei piisa, tuleb anda julgeolekuabi](#)
- 16.01.2014 [Urmas Reinsalu: missioon Kesk-Aafrika vabariigis kestab neli kuud](#)
- 16.01.2014 [Reinsalu: prantslaste palve on meie sõjalise liitlase palve, nad aitavad meid Liiban](#)
- 17.01.2014 [Mart Nutt Kesk-Aafrika missioonist: Eestile on see solidaarsuse küsimus](#)
- 20.01.2014 [President Ilves Aafrika-missioonist: on vastutustunde küsimus, et Eesti ei jää kõrvals](#)
- 21.01.2014 [Kaitseministeerium saatis kooskõlastusele Kesk-Aafrika Vabariigi missiooni eelnõu](#)
- 21.01.2014 [Mati Raidma: Eesti julgeolekupoliitikale on Kesk-Aafrika missioonil osalemine oluline](#)

Artiklid Venemaa julgeolekustamisest:

- 15.12.2013 [Bild: Venemaa paigutas Baltimaade piirile Kaliningradi lühimaaraketid](#)
- 18.12.2013 [Venemaa kaitseminister rakettide paigutamisest Baltimaade piirile: paigutame Iskandere oma territooriumil, kuhu soovime](#)
- 7.01.2014 [Reinsalu sooviks USA vägesid Eestisse](#)
- 9.01.2014 [Reinsalu: minu sõnu on õigesti mõistetud - Eesti huvides on USA vägede suurem kohalolu](#)
- 27.02.2014 [President Ilves: sündmused Ukrainas näitavad, et me peame riigikaitse valdkonnas](#)
- 2.03.2014 [Reinsalu: kui meie naaberriik okupeerib teist riiki, siis see muudab julgeolekusituatsi](#)
- 3.03.2014 [Rootsi poliitikud vaidlesid saates Ukraina teemal ja jõudsid debatiga Balti riikide rün](#)
- 5.03.2014 [Pentagon saadab Baltikumi täiendavalt kuus hävitajat](#)
- 8.03.2014 [Barack Obama helistas seoses Ukraina kriisiga Balti riikide presidentidele](#)
- 11.03.2014 [VIK: piirilepe ei garanteeri Eestile midagi](#)
- 12.03.2014 [Kaitseminister Reinsalu tahab Balti riikidesse NATO vägesid](#)
- 16.03.2014 [Reinsalu: kõik saavad panustada Eesti julgeolekusse, astudes kaitseliitu](#)
- 18.03.2014 [DELFI VIDEO: USA asepresident Ilvesele: Ameerika Ühendriigid seisavad vankuma](#)
- 19.03.2014 [Reinsalu riigikogule: Lääne poliitikud on alles viimasel ajal kinnitanud, et Eestil oli V](#)
- 20.03.2014 [Ansip Euroopa Ülemkogu eel: meie tegevus Venemaa suhtes peab olema mõjus](#)
- 22.03.2014 [Reinsalu: kaitseministeerium astus pika sammu jalaväe lahingumasinade hankimise](#)
- 24.03.2014 [USA kiirustab luuretegevuse tugevdamisega Venemaal, Ukrainas ja Balti riikides](#)
- 26.03.2014 [Reinsalu kutsus Lätit ja Leedut suurendama kaitse-eelarveid](#)
- 27.03.2014 [Taani saadab Balti riikidesse kuus hävituslennukit](#)
- 29.03.2014 [Putini eksnõunik: Putin tahab Soomet ja Eestit tagasi saada](#)
- 30.03.2014 [Reinsalu: USA väekontingendi hulka Balti riikides tuleb suurendada](#)
- 30.03.2014 [Spiegel: Saksamaa soovib Balti riike sõjaliselt toetada](#)
- 30.03.2014 [Telegraph: Briti väed võtavad osa sõjaõppustest Baltimaades](#)
- 3.04.2014 [Reinsalu: Gruško avaldus Balti riikide äärmuslike vaadete kohta on psühhoterror](#)
- 6.04.2014 [Kaitseministeerium: NATO maaväeüksused võiksid Balti riikides alaliselt olla](#)
- 6.04.2014 [Kuidas Balti riigid Venemaale vastama peaksid?](#)

- 9.04.2014 [Sven Mikser: NATO suurem kohalolek Balti riikides ei tohi olla ajutine](#)
- 14.04.2014 [NATO-I on valmimas täiendavate heidutusmeetmete pakett Eesti ja teiste piirialade](#)
- 15.04.2014 [VIDEOD JA FOTOD: McCain Delfile ja Päevalehele: Putin tahab taastada Vene imp](#)
- 16.04.2014 [Urmas Reinsalu: otsus Balti riikides heidutust suurendada tuleb kiirelt rakendada](#)
- 16.04.2014 [Sven Mikser: NATO suurendab nii mereväe, õhuväe kui ka maaväe võimekust Eesti](#)
- 18.04.2014 [Läti ja Leedu madalad kaitsekulutused heidavad varju ka Eestile](#)
- 18.04.2014 [NATO saadab Läänemerele viis sõjalaeva](#)
- 21.04.2014 [Analüüs: Eesti peab suurendama kaitseväge kiirreageerimisvõimekust. Kas suurend](#)
- 22.04.2014 [Kolonelleitnant Leo Kunnas: Eesti vajab tankipataljoni](#)
- 27.04.2014 [NATO maaväe ülem Tallinnas: Venemaa võime vägesid liigutada avaldab muljet](#)
- 28.04.2014 [Rõivas USA sõjaväelaste saabumise järel: Eesti on kindlalt NATO vihmavarju all](#)
- 29.04.2014 [USAs viibiv Mikser Delfile: töötame selle nimel, et liitlaste heidutav jalajälg oleks suu](#)
- 29.04.2014 [Leo Kunnas: Eesti kaitsevõime võtmeküsimus on õhukaitse](#)
- 30.04.2014 [Mikser Delfile: Venemaa sõjaõppustel on ühene seos Eestisse saabunud USA sõdu](#)
- 1.05.2014 [FOTOD: Mikseri sõnul peab liitlaste kohalolek Balti regioonis olema püsiv](#)
- 8.05.2014 [Kaitseväge juhataja: Eesti jääb toetama Afganistani armeed](#)
- 8.05.2014 [NATO peasekretär: Kremli tänane mõtteviis on nagu külma sõja ajal](#)
- 9.05.2014 [VIDEO: NATO peasekretär Rasmussen edastas Tallinnast sõnumi Venemaale: me](#)
- 23.05.2014 [Kindralstaabi ülem: Venemaal tuleb NATO jõudude tugevdamisele oma piiride ääre](#)
- 24.05.2014 [Kaitseminister Sven Mikser tervitab ameeriklaste eelnõu rajada Eestisse armeeüksusi](#)
- 26.05.2014 [Baltimaade kaitseministrid: vajame liitlaste püsivat kohalolekut](#)
- 8.06.2014 [Kaitseväge juhataja alustab visiiti Ameerika Ühendriikidesse](#)
- 11.06.2014 [Eesti ja Poola peavad oluliseks NATO liitlaste reaalset ja püsivat kohalolekut riikides](#)
- 11.06.2014 [Ministeerium: Eestis tegutsevad juba USA salajased eriväelased](#)
- 13.06.2014 [Balti ja Poola kaitseministrid: nelja riigi koostööd tuleb tihendada](#)
- 4.07.2014 [Ilves Läti ajakirjanikule: teie valmistute valimisteks, mina valmistun sõjaks](#)
- 10.07.2014 [Briti kindral: ainus viis Vene rünnaku ärahoidmiseks on NATO vägede püsiv kohalolek Balti riikides](#)

Artiklid, mis sisaldavad fraasi „muutunud julgeolekuolukord“:

- 2.03.2014 [Reinsalu: kui meie naaberriik okupeerib teist riiki, siis see muudab julgeolekusituatsi](#)
- 8.03.2014 [Barack Obama helistas seoses Ukraina kriisiga Balti riikide presidentidele](#)
- 12.03.2014 [Kaitseminister Reinsalu tahab Balti riikidesse NATO vägesid](#)
- 18.03.2014 [Paet Laaneotsa kriitikast Eesti kaitsejõudude organiseerituse kohta: Eesti riiki peaks](#)
- 18.03.2014 [DELFI FOTOD: Eesti president Poola riigipeale: sõpradena seisame üheskoos dem](#)
- 18.03.2014 [DELFI VIDEO: USA asepresident Ilvesele: Ameerika Ühendriigid seisavad vankuma](#)
- 18.03.2014 [Kaitseväge juhataja Riho Terras: Poola on hea liitlane](#)
- 19.03.2014 [Reinsalu riigikogule: Lääne poliitikud on alles viimasel ajal kinnitanud, et Eestil oli V](#)
- 22.03.2014 [Reinsalu: kaitseministeerium astus pika sammu jalaväe lahingumasinate hankimise](#)
- 29.03.2014 [Marko Mihkelson: Putini eksnõunik, kes Eestit ja Soomet Putini eest hoiatas teab, m](#)

- 3.04.2014 [Rasmussen: NATO täidab oma kohustusi Eesti ees](#)
- 6.04.2014 [Eesti peab Euroopa suhetes USA-ga kõige tähtsamaks julgeolekuküsimusi](#)
- 6.04.2014 [Kaitseministeerium: NATO maaväeüksused võiksid Balti riikides alaliselt olla](#)
- 10.04.2014 [Mikser: Taani hävitajad saavad Ämarisse maikuuks](#)
- 14.04.2014 [NATO-l on valmimas täiendavate heidutusmeetmete pakett Eesti ja teiste piirialade](#)
- 22.04.2014 [Eestisse saavad USA dessantväelased jääda siia vähemalt aasta lõpuni](#)
- 22.04.2014 [President Ilves: praegune julgeolekupoliitiline olukord nõuab uut tüüpi mõtlemist](#)
- 25.04.2014 [Kaitseminister Mikser sõidab Washingtoni oma USA kolleegiga kohtuma](#)
- 28.04.2014 [Välisminister Urmas Paet: Kanada on Eestile väga oluline NATO liitlane](#)
- 29.04.2014 [USAs viibiv Mikser Delfile: töötame selle nimel, et liitlaste heidutav jalajälg oleks suu](#)
- 29.04.2014 [Paet Briti euroministrile: liitlased on julgeolekumuutustele kiiresti reageerinud](#)
- 3.05.2014 [NATO peasekretär Rasmussen tuleb kaheks päevaks Eestisse](#)
- 7.05.2014 [Kõik NATO suursaadikud saavad esmakordselt Eestisse visiidile](#)
- 8.05.2014 [DELFI FOTOD: Eestis visiidil viibiv NATO peasekretär: Eestile otsest ohtu ei ole, se](#)
- 9.05.2014 [Paet: NATO on astunud otsustavaid samme oma liikmete julgeoleku kindlustamiseks](#)
- 9.05.2014 [FOTOD: Põhja-Atlandi Nõukogu arutab kaitseministeeriumis NATO tulevikku](#)
- 9.05.2014 [VIDEO: NATO peasekretär Rasmussen edastas Tallinnast sõnumi Venemaale: me](#)
- 17.05.2014 [President Ilves kohtus Kevadtormil Eesti kaitseväge eriuksuse võitlejate ja prints Ha](#)
- 26.05.2014 [Baltimaade kaitseministrid: vajame liitlaste püsivat kohalolekut](#)
- 26.05.2014 [Eesti, Läti ja Leedu kaitseministrid kohtuvad täna Tallinnas](#)
- 28.05.2014 [Kindral Breedlove Ämaris: Eesti õhuruum on osa NATO õhuruumist](#)
- 29.05.2014 [Paet Kerryle: Eesti ja USA on tugevad liitlased](#)
- 3.06.2014 [Saksamaa toob oma sõjalennukid Ämarisse](#)
- 16.06.2014 [Eesti, Saksamaa, Läti ja Leedu välisminister arutavad Tallinnas julgeolekuküsimusi](#)
- 24.06.2014 [Urmas Paet arutab NATO välisministritega Euroopa ja NATO liikmesriikide julgeole](#)

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina OTTI EYLANDT (sünnikuupäev: 25.08.1988)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

EESTI JULGEOLEKU TEMAATIKA DELFI VEEBIUUDISTES,

mille juhendaja on SANDER SALVET,

1.1. reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2. üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, 6. mail 2015